

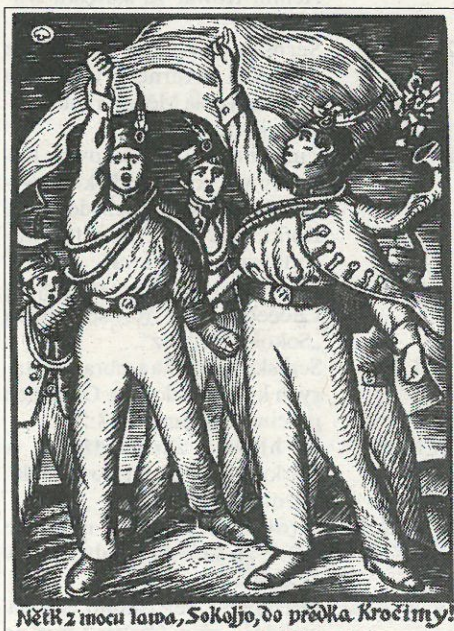
„Nětk z mocu lawa, Sokoljo!“

W předchádzacych číslach Sokolskich Listow smy hižo wjacore stare a nowe sokolske spěwy wozjewili. Slědowacy spěw „Nětk z mocu lawa, Sokoljo!“ bě jedyn z najznačišich ze „Sokolskeho spěwnika“, kotryž bě dr. H. Šleca w léće 1926 wudał. Wěm so derje dopomnić, zo jako šulerjo Serbskeho gymnazija we Warnoćicach po měsće pochoduju tež tutu pěseň spěwachmy. Přispomnić ma so, zo bě Awgust Holan tekst z čěšćiny přeložil.

*Nětk z mocu lawa, Sokoljo
doprědka kročimy,
a drohej našej wótcinje
wšě mocy woprujmy!
A wjedže puć do daloka,
to njenastróži Sokoła.
Tuž mužnje, chrobte doprědka,
hdyž čaka wótcina!*

*Mać wótcina, hdyž zawoła
wšě swěrne džěćatka,
tu sylna ruka Sokoła
wšěm škodam wobara.
Wón lubosć ma tež horliwu,
a wopruje so z radosću.
To swjate hesło Sokoła:
Za narod, wótcinu!*

*Tuž, bratřa, z mocu rjekowskej
sej hajmy řeč a dom!
To z chwalbu budź nam jeničkej,
tak džětać z narodom.
Džen zbóžny potom zaswita,
wón krasny, złoty zeschadza.
A z jasnym slóncom zaswita
nam stajnje swoboda.*

Rys.: Měrcin Nowak-Njehorňski

Foto: SKA

Zajimawostka z lěta 1920

Smy w Sokolskich Listach čisło 4/2000 nastawk „Hižo w léće 1920 serbske džěci w Čěskej wital“ wozjewili. Rěč bě wo přěnim přebýwanju serbskich džěci w Bělé pod Bezdězom na iniciatiwu čěskeho Sokoła a wo zaslužbach wosebje knjeza Josefa Maštálka. Džensa móžemy wozjewić fotografiju wo lěhwje w mjenowanym léće 1920. Srjedža sedži Josef Maštálko, po bokomaj staj Michał Nawka a Jurij Šlodenk, za Šlodenkom steji Jan Meškank. Před Maštálkom kleči Anton Nawka, přědku naprawo leži jeho bratr Józef. Pódl Michała Nawki sedži jenički hišće žiwy wobdźělnik: knjz biskopski rada Jurij Šolta.

Mikra

Dopomnjence na njeboh Jurja Dučmana

6. oktobra zemrě w starobje 68 lět bratr Jurij Dučman z Chróscic. Farar Měrcin Wićaz (w KP) a Ludwig Zahrodnik (w SN) staj wosebje wuzběhnyto, zo bě zemrěty swědomity wučer a horliwy Serb. W slědowacym spominamy na Jurja Dučmana hłownje jako dobrego sportowca.

Jan Macka: Znjach Jurja derje a wědzach, kak steji ke kopańcy a serbskim naležnosćam. Sam bě wón dobry hrajer w Chróscan mustwach pjećdesatych lět, z dobom bě tež koparski nawoda. Hdyž smy pozdžišo po 1981 dobyća w Dučmanec hosćencu swjećili, bě so stajnje zajimował, kak derje su jeho něhdyši šulerjo hrali a kelko wrotow su za Chróscicy třělili.

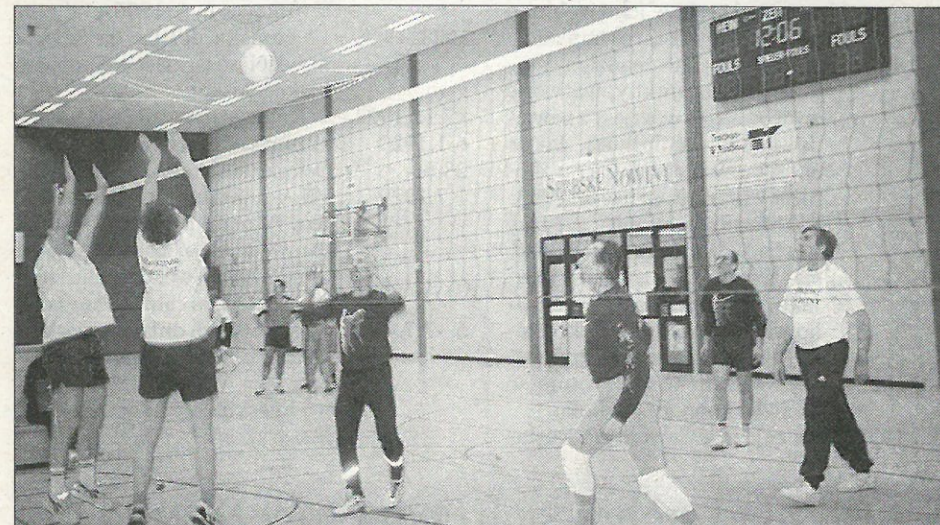
Jurij Frencl: Wěsty čas je Jurij tež za Ralbicy hrał. Wón bě dobry křidlownik. Wupomha sportowcam w Delanach pak tež na druhe wašnje: Je přewjedł kurs čěskeje řeče, zo bychmy so při zetkanjach ze swojimi sportowymi přěcelemi ze Spálenych Pořić abo Klinowca čím lěpje dorozumili.

Jurij Dučman (srjedźny rjad naprawo) z Chróscanskim mustwom w l. 1955. Foto: J. Macka

SOKOŁSKE LISTY, wokolnik Serbskeho Sokoła z.t.
Zamołwity redaktor: Mikławš Krawc

SOKOŁSKE LISTY

Scena z lětušeho 18. sokolskeho volleyballowego turněra w Radworskej „Slawii“. Foto: M. Štr.

Wupisanje za 19. sokolski volleyballowy turněr wo pokal Domowiny

Termin: Sobotu, 3. měrca 2001

Městno: Sportownja „Slawia“ w Radworju

Čas: 8.00–16.00 hodź., po tym bjesada

Wuhotowar: Serbski Sokoł

Zamołwity za wupisanje: Pětr Šolta

Zaměr turněra: Pod sokolskim hesłom „Sportej a narodej zdar!“ chcemy so zetkać k lošt-nemu sportowanju a wjesolej bjesadze. Zdobom chcemy styki mjez serbskimi volleyballistami skrućić a k popularizowanju Sokoła přinošować.

Přeprošene mustwa: Na turněrje njech so wobdźěla mustwa, kotraž su so hižo w zašłosći wobdźělili, a rady tež nowačcy. Kóždy serbski volleyballist, kiž so do jednoho mustwa zarjaduje, je lubje witany!

Woprawnjeni hrajerjo: Turněr je ludosportowe zarjadowanje. Tohodla smědza so na nim w přěnim rjedže hrajerjo/hrajerki ludosportoweje a wokrjesneje klasy wobdźěliti. W jednym mustwje smě tež nastupić jedyn aktiwny nadwokrjesneje runiny. Za hrajerjow nad 45 lětami njeje wobmjzowanja, za hrajerki pak scyła nic. Hrać smědza wšitcy nad 16 lětami. K serbskim volleyballistam ličimy wšěch serbsčinu wobknježacych aktiwnych kaž tež wšěch člonow serbskich towarstwow a sobudźělačerjow serbskich institucijow/šulow.

Zestawa mustwow: Wobkedźbować ma so, zo přisłuša kóždemu mustwu znajmjeńša pjeć a maksimalnje džesać hrajerjow

– su mješane mustwa mužow a žonow dowolene
– smě jednotliwc w běhu turněra za jeničke mustwo hrać
– so zestawa mustwa z podaćom staroby hrajerjow spočatk turněra pisomnje předpoži.

Startowy pjenjz: Kóžde mustwo ma do turněra 10 hr zaplaćić.

Modus wubědžowanja: Konkretny modus je wot ličby přizjewjenjow wotwisny. Wón so při zahajenju turněra rozložić. Chcemy wšě městna wuhrać.

Sudnicy: Kóždu hru nawjeduje skazany neutralny sudnik. Druheho sudnika a dalších třěbných ludźi postaji wjednistwo turněra.

Zawěšćenje: Ma kóždy sam rjadować.

Hruba wotběh turněra: Hala je wot 8 hodź. wotewrjena. Zahajenje turněra budže we 8.15 hodź. Po turněrje je mytowanje dobyčerjow a zhromadna bjesada. Zastaranje z njealkoholiskimi napojemi a sadom w běhu turněra je zawěšćene. Jědže a napoje budu so w hali předawać.

Termin přizjewjenja: 31. januar 2001 na adresu Serbskeho Sokoła w Serbskim domje w Budyšinje, 02625 Budyšin. Póstowe naměsto 2, abo na Pětra Šoltu (Scholze), 02625 Budyšin, Listowa 9 (List-Str. 9), tel. 03591/603922. Štóž termin zapase, njesmě nastupić.

Sportej a narodej – zdar!

Předsydstwo Serbskeho Sokoła

Přeprošenje

na hłownu zhromadźiznu
Serbskeho Sokoła

Přichodna hłowna zhromadźizna Serbskeho Sokoła přewjedze so

**piatk, 12. januara 2001,
we 18.00 hodź. w sportowym
domje w Ralbicach.**

Dnjowy porjad:

1. Wopominanje 80. rónčnicy založenja Serbskeho Sokoła
2. Rozprawje předsydstwa a rewizijnego wuběrka
3. Předstajenje noweho džěloweho plana
4. Diskusija k rozprawomaj a džělowemu planej
5. Wólby předsydstwa a rewizijnego wuběrka
6. Bjesada

Přeprošujemy wutrobnje wšěch člonow-jednotliwcow, zastupnikow přistupjenych jednotow, towarstwow a skupinow kaž tež přěcelow Serbskeho Sokoła na tute wažne zarjadowanje. **Předsydstwo**

Słowo redaktora

Z předležacym lětušim 6. čisłom Sokolskich Listow wudospólni so pjećlětnje wuchadzenje wokolnika Serbskeho Sokoła jako příloha Serbskich Nowin. 1996 wuńdžechu štyri čisła, wot 1997 pak lětnje šěsć čisłow. Do toho běchu so po znawozaloženju Serbskeho Sokoła w lětomaj 1994 a 1995 Sokolske Listy na komputery we wotrjedze za zjawnostne džělo Domowiny pisali a pola Założby za serbski lud kopěrowali – w tutymaj lětomaj wuńdže cyłkownje 16 čisłow.

Na kóncu „spjelnjeneje pjećlětki“ 1996–2000 wuprāja redakcija Sokolskich Listow wutrobnje džak wšěm tym, kotřiž maja podžěl na wuchadzenju Sokolskich Listow. Džakujemy so techniskim sobudźělačerkam Serbskich Nowin, wuprjamy džak dodawarjam fotoweho materiala a druhich podložkow, wosebje pak słuša džak a připóznaje awtoram přinoškow. Najpilniši dopisowarjo běchu Jurij Nuk, Ludwig Zahrodnik, Pawoł Hejduška, Pětr Šolta a njeboh Jan Warnar. Awtorow wšak móhlo a dyrbało wjacje być! Mějmy tohodla nadźiju, zo budže tomu w přichodnych pjeć lětach lěpje! Chcemy džě, zo budže wokolnik w tutej době dale prawidłownje wuchadžeć.

80. rocznica założenia Serbskeho Sokola

9.11.1920 W Budyšinje załoži so přerjona jednota Serbskeho Sokola. Hać do lěta 1930 nasta cyłkownje 21 jednotow (přir. přehlad w tutym čisle).

23.7.1922 39čłonska delegacija Sokola pada so do českeje Mladeje Boleslavy a wustupi tam z prostnymi zwučowanjami.

awgust 1922 Jakub Šajba bu za starostu Sokola wuzwolony.

14.10.1923 Na hłownej zhromadźiznje Sokola w Budyšinje bu wobzamknjene, organizaciji dać oficjalne pomjenowanje Lužisko-serbski sokołski zwjazk. Nowy starosta bu Michał Nawka.

januar 1924 Jako přiłoha Serbskich Nowin wuńdže přenje čisto „Sokołskich Listow“. Do toho bě wot dnja 8.11.1923 w nowinje „Sokołski kučik“.

1924 Sokoljo mějachu na Domowinskim zléće w Chwacicach přeni zjawny wustup we Łužicy.

1924 W Budyšinje wuńdže knižka prof. dr. J. Páty „Sokolstwo a Słowjanstwo“, kotruž bě dr. Mikławš Krječmar zesebščil.

21.9.1924 W Pančicach-Kukowje wotmě so I. zwjazkowy zléć Sokola.

febr. 1926 W Budyšinje wuńdže přenje čisto „Sokołskich Listow“, někto samostatneho časopisa Sokola. Zamotwity redaktor bě dr. Herman Šleca. Pozdžišo přewzaštaj redaktorstwo Michał Nawka (wot 1927) a Měrćin Nowak (wot 1931).

13.6.1926 Na Domowinskim III. wšotowarstwowym zléće w Bukecach wobdźěli so Sokol tež na swjédzenskim čahu.

1926 W Budyšinje wuńdže „Sokołski spěwnik“, kotryž bě dr. Herman Šleca zestajał. Spěwnik w małym kapsnym formacie měješe na 64 stronach teksty 51 spěwow. Přeni króć wozjewichu so džen-sa tak znate spěwy kaž „Bole-raz“, „Tancuj, tancuj“ abo „Běži woda, běži“.

3.-5.7.1926 Wo wobdźělenju Serbow na VIII. wšosokołskim zléće w Praze pisachu „Sokołske Listy“

2.1.1927 tole: „Njedziwajcy wšech zadźewkow a škaranjow wšak wobdźěli so 151 Serbow, mjeznimi wjetšina Sokolow, na lětušim towarstwowym wulće a wobhlada sebi w jeho wobliuku VIII. wšosokołsku olympiadu“. Na hłownej zhromadźiznje Sokola so wobzamkny, wutworić zwučowanke wokřesjy z nawjedowacym načolnikom. Jakub Šajba bu starosta Sokola a wukonješe zamotwitosć hać do 1933.

1927 Sokol załoži wosebity džěćacy wotrjad. Za njón zamotwitač běšaj Kurt Sykora a Arnošt Bart. Jako přenje čisto sokołskeje knihownički wuńdže „Serbski čěložwučowancki system – Prěkuš“.

14.8.1927 We Wulkim Čisku wotmě so II. zwjazkowy zléć Sokola.

28.8.1927 Na zajědźe Serbow na wusta-

17.6.1928 jeńcu do Mladeje Boleslavy wobdźěli so tež sylna skupina Sokola. W Porsicach poswjećić so přerjona sokołska chorhoj. Wjace wo chorhojach Sokola bě čitać w Serbskej protyce 1996.

1928 11 čłonska delegacija Sokola wobdźěli so na zléće w Skopju w Makedoniskej.

27.12.1928- W Kulowje přewjedže so I. wulki zwučowancki kurs.

6.1.1929 Delegacija Sokola wobdźěli so na VII. wšopólskim sokołskim zléće w Poznanju. Sokoljo pokaza- chu we wulkim stadionje swoje zwučowanja a wobdźělichu so na swjédzenskim čahu po měsće.

28.6.- 1.7.1929 Na sokołskich dnjach w českim Plzenju bě tež delegacija z Łužicy přitomna. Wona měješe rozmōwu z českim prezidentom T. G. Masarykom. (Kónca na str. 3)

Přehlad něhdých jednotow Sokola

W slědowacym podamy něhdých jednoty Sokola w rjedze jich załoženja. Dale mjenujemy nam znatych starostow jednotow. Přispomnić ma so, zo drje so jednota w Sowrjecach w nalěću 1921 załoži, ale džěławosć prawje hakle po wobnowjenju w lěće 1925 zahaji – potom přendže do Bukečanskeje jednoty. Tež w lěće 1923 załoženja jednota w Bačonju bórže zaso womjelkny, za to přendžežu Sokoljo w lěće 1929 do nowjeje Hasłowskeje jednoty.

čísło	jednota	datum	starosta
1	Budyšin	9.11.1920	Jan Skala, Arnošt Lorenc
2	Sowrjecy	nalěčo 1921	Pawoł Hajna
3	Bukecy	16.8.1921	Herman Ranich, Jan Zoba
4	Malešecy	10.9.1921	Arnošt Sykora
5	Porsicy	17.9.1922	Arnošt Holan
6	Radwor	29.10.1922	Mikławš Bjarš, Michał Rječka
7	Bačon	20.2.1923	Jurij Lešawa
8	Komorow p. Rakec	30.4.1923	Arnošt Kruža
9	Hrodzišćo	17.6.1923	Měrćin Kerk, Měrćin Nowak-N.
10	Pančicy	8.7.1923	Franc Natuš
11	Ralbicy	30.8.1923	Jurij Brankač, Jurij Žur
12	Wotrow	24.3.1924	Jurij Rjeda, Beno Cyž
13	Njebjelčicy	16.3.1924	Filip Jakubaš, Jurij Žur
14	Delni Wujězd	11.5.1924	Gustaw Mertin
15	Chróscicy	8.10.1924	Pawoł Pjetaš, Jan Wićaz
16	Wulki Čisk	17.11.1925	Jan Kašpor
17	Kulow	23.3.1926	Jurij Hernašt, Jan Brézan
18	Rakojdy	28.4.1926	Awgust Bartuš
19	Haslow	7.5.1929	Jan Knebel, Pawoł Handrik
20	Lichań	1.10.1930	Pawoł Krawc
21	Chwacicy	16.10.1930	Awgust Urban

(Kónca ze strony 2)

1930

Jako č. 1 nowje „Sokołskeje džiwadłoweje zběrki I“ wuńdže knižka „Kak Stawoš přindže do Sokola“. Scenu ze sokołskeho žiwjenja bě Měrćin Nowak spisał. Nimale we wšech jednotach Sokola hrajuchu prawidlownje džiwadło.

1930

Sokol rozdźěli so do dweju župow: do katolskeje pod mjenom „Čišinski“ a do ewangelskeje pod mjenom „Lubin“. Z tym so Sokol wostabi.

28.6.- 30.6.1930

Na wšosokołskim zléće w Beogradze wobdźěli so 22 Sokolow a 10 Sokolow. Serbscy Sokoljo předstajichu na zlétnišću gymnastisku scenu. Wurězk z toho je widjeć w filmje wo Sokole, zhotowjeny w lěće 1989/90.

13.7.1930

Na Domowinskim zjědźe w Rakecach bě Sokol sylnje zastupjeny. 130 Sokolow zwučowaše pod wjednistwom načolnika Jana Meškanka. Tež Sokolki a Sokolata pokazachu zwučowanje.

26.11.1930

Na žurli Serbskemu domu w Budyšinje přewjedže so swjédzenske zarjadowanje k 10. rōčnicy załoženja Sokola.

17.5.1931

W Radworju wotmě so III. zwjazkowy zléć. Sportowe a čěložwučowanke předstajenja, lochkoatletika, ludowe reje, naložki a čah 500 Sokolow po wsy zahorichu přihladowarjow.

30.8.1931

Při poswjećenju pomnika Handrija Zejlerja we Łazu mějachu Sokoljo čestnu strazu.

1.7.- 6.7.1931

W Praze wotmě so IX. wšosokołski zléć. K delegaciji Serbskeho Sokola słušachu 42 Sokolow a 10 Sokolow. 25 Sokolow wustupi z prostnymi zwučowanjami na wulkim zlétnišću na Strahovje. (Přispomnje: Nadrobosće wo zajědźe móžeće w Serbskej protyce na lěto 1992 w nastawku „Wulki wustup w Praze“ čitać.)

9.4.1933

Serbski Sokol zasta džělać. Zakaz přez fašistow bě hižo přihotowany. „Serbske Nowiny“ přichodny džěn wozjewichu, zo bě zwjazk přez „poslednje podawki w Němskej nuzowany, swoje džělo zastajić“.

1.8.1945

W nowinje „Naše džělo“ steješe w nastawku „Serbski Sokol zaso zwučuje“ wo pospytach wožwjěnja sokołskeho hibanja po skónčenju wójny.

15.1.1948

Na iniciatiwu Sokolow jednachu w Budyšinje pola Domowiny wo možnosćach sportowanja w Serbach. (Přispomnje: W čisle 3/1996 Sokołskich Listow bě wozjewjeny přinošk „Čehodla so Sokol po 1945 wzrodził njeje?“)

3.7.1948

Něhdže 200 serbskich młodostnych wustupi z narodnymi rejemi na XI. wšosokołskim zléće w Praze. Dalši wobdźělnicy běchu serbscy gymnaziasća z Warnoćic/Varnsdorfa. K delegaciji z Łužicy – wona bě 227 ludži sylna – stu-

Sokoljo a Sokolki Bukečanskeje jednoty.

Foto: SKA

šeše tež 16 Delnjoserbow. (Přispomnje: Wobšěrje wo zléće je so w nastawku „Serbscy młodostni swědkowo svojego ludu“ w čisle 3/1998 Sokołskich Listow pisało.)

18.11.1957 Nowozaloženja sportowa jednotka w Njebjelčicach chcyše sej mjeno „Sokol Njebjelčicy“ dać. To so jej njedowoli. (Přispomnje: Nadrobosće wo tym steja w Serbskej protyce 2001.)

28.2.1987 Na volleyballowym turněrje wo pokal Domowiny startowaše přeni króć mustwo „Sokol Budyšin“.

1.7.1990 Sportowa jednotka w Ralbicach/Hórkach da sej mjeno „Sokol DJK Ralbicy/Hórki“.

13.11.1990 Na swjatočnym zarjadowanju k 70. rōčnicy załoženja Sokola měješe film „Serbski Sokol – P.S. k serbskim stawiznam“ premjeru. Žurnalist Alfons Wićaz předstaji swoju w Ludowym nakładnistwje Domowina wuštu knihu „Serbski Sokol“.

17.11.1990 Na Hornjoserbskim džělowym zjědźe w Radworju so doporuči, Serbski Sokol znova załožić.

28.12.1993 W Hórkach so Serbski Sokol znova załoži. Starostka bu Michaela Mošowa.

26.2.1994 Serbski Sokol bě přeni króć wuhotowar volleyballowego turněra wo pokal Domowiny.

26.2.1994 W Ralbicach přepoda redaktor Mikławš Krawc přenje čisto nowych Sokołskich Listow čestnemu starosće Sokola Jurjeje Frenclaj. (Přispomnje: Wo dalšim puću wokolnika Sokola čitajće w „Słowje redaktora“ na 1. str.)

2.-4.7.1994 Delegacija Serbskeho Sokola wobdźěli so na XII. wšosokołskim zléće w Praze. 2. julija zarjadowa so sokołski wječork, na kotrymž wustupi Slepjanski folklorny ansambl, předstaji so film wo Serbskim Sokole, awtor Alfons Wićaz předstaji swoju knihu „Serbski Sokol“. Njedzelo,

3. julija přidružichu so delegaciji Smjerdžecanscy rejwarjo a Sprjewjenjo – wšity Serbja z Łužicy buchu při swjédzenskim čahu po Praze zahoriće wítani.

28.4.- 29.4.1995 Serbska sokołska wubranka volleyballistow wobdźěli so na turněrje w českich Pardubicach. Mustwo wšak wosta bjez dobyća. Do toho bě serbska wubranka dnja 24.4.1993 we Worklecach mustwu Sokola Pardubice z 1:3 podležala.

24.6.1995 W Chróscicach přewiny serbska sokołska wubranka w kopańcy mustwo Sokol Ovcáry z 5:2.

26.6.1995 Delegacija słowjenskeho Sokola ze starostu Matjazom Anžurom wopyta předsydstwo Serbskeho Sokola w Budyšinje.

3.6.1996 Na hłownej zhromadźiznje Serbskeho Sokola w Budyšinje bu Achim Kowar za starostu wuzwolony.

29.6.1996 Serbska sokołska wubranka wobsadzi na turněrje w českich Ovcárah pola Mělnika jenož poslednje městno.

2.11.1996 Turněr starych knjezow w kopańcy wo pokal Serbskeho Sokola w Njebjelčicach dobychu Hórki. Tajki turněr so někto prawidlownje wotměwa.

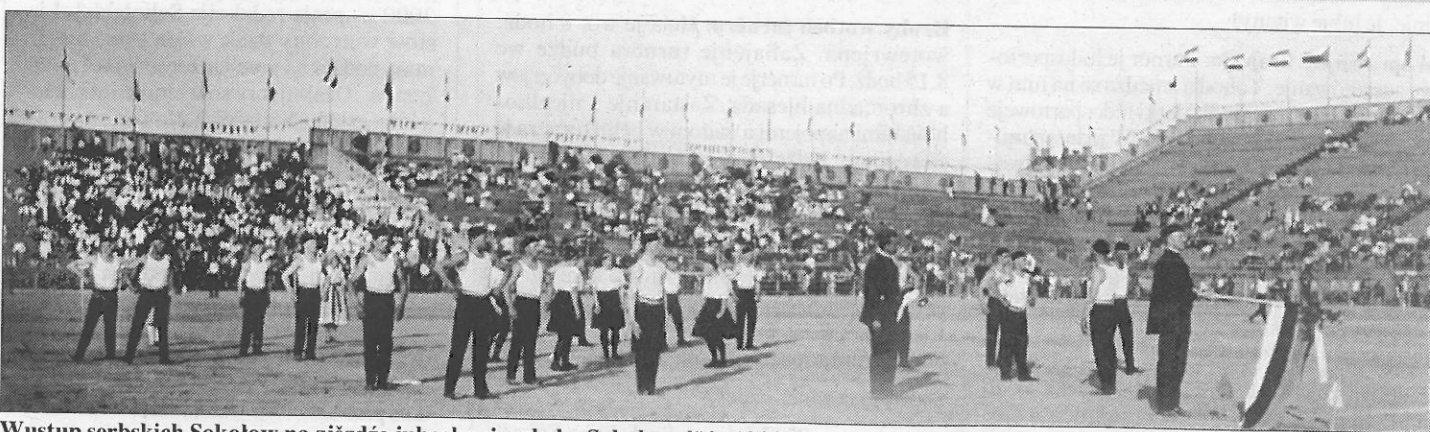
měrc 1997 Na Delnjoserbskim gymnaziju w Chočebuzu wutwori so jednota „Sokol Chošebuz“.

12.9.98 Serbska sokołska wubranka starych knjezow doby w Ovcárah přeciwo domjacym z 8:3.

15.1.1999 Na hłownej zhromadźiznje w Hórkach bu Achim Kowar jako starosta wobkručen.

17.7.1999 Wróchohra starych knjezow z Ovcár ze serbskej wubranku w Hórkach skónči so 1:1.

14.10.2000 Delegacija Serbskeho Sokola wobdźěli so w Českej Lipje na swjatočnosćach k 50. posmjertninam Josefa Maštálka. Wón bě 1920 přenje prózdniške lěhwo za serbske džěci organizował. (Přehladaj zastajał M. Krawc)

Wustup serbskich Sokolow na zjědźe juhosłowjanskeho Sokola w lěće 1930 w Beogradze.

Foto: SKA